

Utredning av nødvendige endringer i private tjenstepensjonsordninger som følge av enighet om et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil

Bakgrunn

Pensjonsutvalget avga 16. juni 2022 NOU 2022: 7 *Et forbedret pensjonssystem*. Utvalget beskriver og vurderer blant annet ulike løsninger for aldersgrensene i folketrygden, minste pensjonsnivå og uføres alderspensjon. I Meld. St. 6 (2023–2024) *Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil* la regjeringen 15. desember 2023 fram forslag til hvordan pensjonssystemets økonomiske og sosiale bærekraft skal sikres over tid. Regjeringen mente der at økte aldersgrenser, bedre alderspensjon til uføre og endret regulering av minstesatsene i folketrygdens alderspensjon vil bidra til et mer rettferdig pensjonssystem med små forskjeller, også i framtiden.

Ved Stortingets behandling av meldingen ble det 29. februar 2024 signert avtale mellom regjeringspartiene, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne om premisser for pensjonssystemet de neste ti årene, jf. Innst. 233 S (2023-2024) med vedlegg. Avtalen innebærer bl.a. at aldersgrensene i pensjonssystemet skal økes i tråd med forslaget i Meld. St. 6 (2023–2024) *Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil*.

Pensjonsytelser fra private tjenstepensjonsordninger supplerer ytelser fra folketrygden. Aldersgrensene for bl.a. uttak av alderspensjon og opphør av uførepensjon er i dagens regelverk tilpasset folketrygdens regler. Dersom aldersgrensene i folketrygden endres, bør derfor utgangspunktet være at reglene for de private tjenstepensjonsordningene også tilpasses de nye aldersgrensene. Private tjenstepensjonsordninger er imidlertid fullt fonderte ordninger som skal forvaltes og forsikres i et privat marked. Videre er det i mange tilfeller både for alders- og uførepensjonsdekninger opptjent og betalt premie for ytelser basert på gitte forutsetninger om bl.a. alder ved uttak og ev. opphør av ytelsene. Det må derfor vurderes om det er behov for tilpasninger for å ivareta disse egenskapene når aldersgrensene ev. skal endres og øke over tid.

De private tjenstepensjonslovene har regler om opphørende pensjonsytelser. I innskuddspensjons- og foretakspensjonsloven er det angitt at opphørende alderspensjon skal utbetales minst til fylte 77 år, men ikke i noe tilfelle i mindre enn 10 år. I tjenstepensjonsloven er det imidlertid fastsatt at opphørende alderspensjonen skal utbetales minst til fylte 80 år. Da Stortinget behandlet lovforslaget om ny tjenstepensjonslov, ba finanskomiteen departementet om å «*vurdere om grensen i innskuddspensjonsloven og foretakspensjonsloven bør heves til 80 år, slik at det blir like regler på dette punktet, og i så fall komme tilbake med et lovforslag om dette*». Dette har til nå ikke blitt fulgt opp.

Organisering av arbeidet

Finansdepartementet satte 20. desember 2023 ned en arbeidsgruppe med medlemmer fra Finansdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finanstilsynet, LO og NHO, for å lede utredning av ulike spørsmål om forvaltning av garanterte pensjonsprodukter og regelverksendringer som følge av endringer i pensjonssystemet, jf. Meld. St. 6 (2023-

2024) *Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil*. Finansdepartementet gir med dette arbeidsgruppen nedenstående mandat for del II av arbeidet. Samtidig vil departementet invitere representanter for arbeidslivspartene Akademikerne, Spekter, UNIO, Virke og YS til å delta i arbeidsgruppen.

Departementet viderefører utredningsrådet bestående av representanter for pensjonsleverandørene og deres kunder, samt andre relevante fagmiljøer. Arbeidsgruppen skal ha jevnlig møter med utredningsrådet for å innhente bidrag og vurderinger fra berørte parter, samt invitere rådets medlemmer til å sende skriftlige innspill. Innspill fra utredningsrådets medlemmer, og arbeidsgruppens vurdering av disse, skal framkomme i arbeidsgruppens rapporter.

Mandat

Arbeidsgruppen skal utrede nødvendige endringer i regelverket for de private tjenstepensjonsordningene som følge av Stortingets vedtak om Meld. St. 6 (2023-2024) *Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil*, jf. Innst. 233 S (2023-2024).

Arbeidsgruppen skal bl.a. vurdere hvordan en gradvis økning av aldersgrensene i pensjonssystemet bør gjennomføres i de private tjenstepensjonsordningene, herunder

- aldersgrensene for uttak av alderspensjon
- aldersgrensen for obligatorisk innskudds-/premiefritak ved uførhet, herunder der forsikringstilfellet allerede er inntruffet
- aldersgrensene i frivillige uførepensjonsordninger organisert som ettårige risikodekninger eller med mulighet for opptjening av uførepensjon.

Arbeidsgruppen skal videre vurdere om aldersgrensene for opphørende ytelser i de ulike tjenstepensjonslovene bør harmoniseres, og om andre endringer er nødvendige for at de private tjenstepensjonslovene skal bygge opp under målsetningene for «et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil».

Arbeidsgruppen skal også vurdere om det er behov for endringer i regelverket for etterlatteytelser i private tjenstepensjonsordninger for å tilpasse dette til utviklingen i pensjonssystemet for øvrig.

Arbeidsgruppen skal utarbeide utkast til nødvendige lov- eller forskriftsendringer for sine forslag og redegjøre for økonomiske og administrative konsekvenser, herunder for pensjonsleverandører, arbeidsgivere, arbeidstakere og pensjonister samt det offentlige, i tråd med utredningsinstruksen.

Finansdepartementet kan presisere eller gjøre tilføyelser til mandatet. Arbeidsgruppen skal levere utredningen innen utløpet av februar 2025.